

Co to jest komedia dell'arte?

Tekst łatwy do rozumienia i czytania

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie
Uniwersalne
Kultury

Co to jest komedia dell'arte?

Tekst łatwy do rozumienia i czytania

Opracowanie tekstu: Regina Mynarska

Konsultacja dostępności: Maria Kalisz

Redakcja, skład, opracowanie graficzne: Łukasz Podgórni

Konsultacja merytoryczna: Agnieszka Cianciara-Fröhlich

Koordinacja projektu: Karolina Opatowicz

Kwiecień 2026

Co to jest komedia dell'arte?

Ludzie wymyślili różne rodzaje teatru.
W teatrach aktorzy i aktorki odgrywają ciekawe historie.
Opowiemy o teatrze który nazywa się **komedia dell'arte**.
Komedia to wesołe przedstawienie.
Dell'arte to są słowa z języka włoskiego.
Komedia dell'arte znaczy po polsku teatr zawodowy.
Ludzie wymyślili jak tworzyć komedię dell'arte dawno temu.
Zapisali to w specjalnym dokumencie.
Na zdjęciu obok są dawne pióro do pisania i kartka.

Komedia dell'arte jest ciekawie wymyślona.
Aktorzy i aktorki mają ogólny pomysł na przedstawienie.
Ale wymyślają od siebie co mówić i robić.
Mają tylko zaplanowane różne **role**.
Rola to osoba którą gra aktor lub aktorka.
Granie bez przygotowania nazywa się **improvizacja**.
Na zdjęciu obok są aktor i aktorka na scenie.

Co to jest komedia dell'arte?

W komedii dell'arte są role dwóch starych mężczyzn.
Pierwszy to **Pantalone** który kocha pieniądze.
Jest kupcem czyli kupuje i sprzedaje różne rzeczy.
Pantalone łatwo zakochuje się w młodszych kobietach.
Drugi mężczyzna to **Dottore** który lubi dużo mówić.
Myśli że jest mądrzejszy od innych.
Ale często się myli i przekręca słowa.
Na zdjęciu obok są Pantalone i Dottore.

W komedii dell'arte są też role **służących**.
Służący pracują dla bogatych ludzi.
Sprzątają, gotują, pomagają w życiu.
W komedii dell'arte służący występują parami.
W pary dobierają się służący o różnych charakterach.
Na przykład jeden jest leniwy a drugi pracowity.
Na zdjęciu obok są służący i służąca.

Co to jest komedia dell'arte?

W komedii dell'arte są też role **zakochanych**.
Zakochani to młoda kobieta i młody mężczyzna.
Zakochani są mądrzy bo lubią się uczyć.
Często też czytają książki z wierszami.
Mocno przeżywają miłość i są pełni nadziei.
Rodzicami zakochanych często są Dottore lub Pantalone.
Rodzice zakochanych zabraniają im żyć po swojemu.
Nie powinni im tego zabraniać bo zakochani są dorośli.
Na zdjęciu obok są zakochani.

W komedii dell'arte jest też rola **Kapitana**.
Jest on żołnierzem który przyjeżdża z daleka.
Kapitan zmyśla długie historie o swoim życiu.
Lubi przechwalać się że wygrywał na wojnie.
Opowiada jak walczył w różnych bitwach.
Lubi też romansować z kobietami.
Często mówi o swoich kobietach.
Na zdjęciu obok jest Kapitan.

Co to jest komedia dell'arte?

Następna rola to **Signora**, czyta się siniora.
Signora to po włosku **dama** czyli elegancka kobieta.
Signora często jest żoną Pantalone lub Dottore.
Czasem jest **wdową** czyli kobietą której mąż zmarł.
Signorę w komedii dell'arte grają aktorki.
W dawnych czasach było to wyjątkowe.
W innych teatrach występowali wtedy tylko mężczyźni.
Role kobiece grali aktorzy przebrani w sukienki.
Na zdjęciu obok jest młoda i piękna Signora.

Do każdej roli zakłada się **kostium** czyli specjalne ubranie.
Na przykład Signora zawsze ma piękną długą suknię.
A Kapitan zawsze ma zniszczony mundur.
Aktorzy grający śmieszne role noszą maski.
Masek używa się na karnawałowych zabawach.
Maski zasłaniają górną część twarzy.
Często mają śmiesznie powiększone nosy.
Czasem mają grube zmarszczki.
Na zdjęciu obok są służące w maskach.

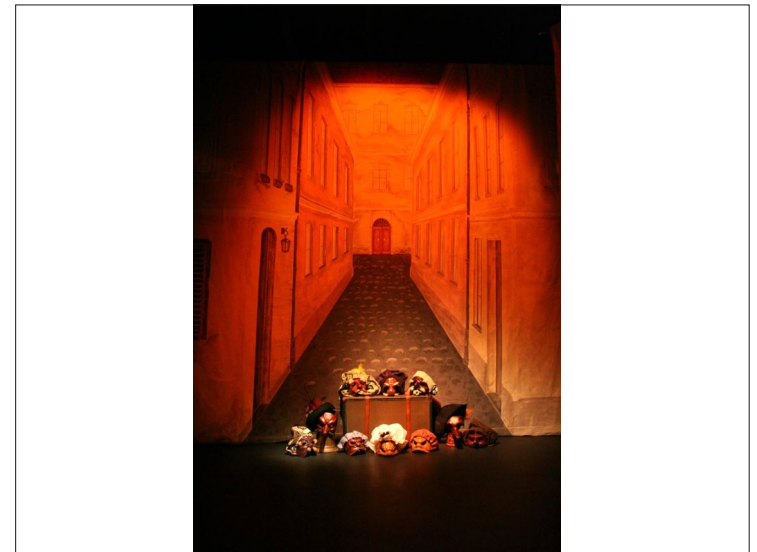

Co to jest komedia dell'arte?

Zespoły teatralne komedii dell'arte ciągle gdzieś jeździły.
Przyjeżdżały do różnych miast i wsi.
Szukały sal albo podwórek do swoich przedstawień.
Aktorzy i aktorki często całe życie grali te same role.
Na przykład aktorka całe życie grała zakochaną.
Albo aktor całe życie grał Pantalone.
Na zdjęciu obok jest grupa aktorów i aktorek.

Przedmioty które są na scenie to **scenografia**.
Dzięki scenografii można przedstawić różne miejsca.
W komedii dell'arte scenografia jest prosta.
To na przykład namalowana na tkaninie ulica.
Na zdjęciu obok są domy namalowane na tkaninie.
Rzeczy których używają aktorzy to **rekwizyty**.
W komedii dell'arte są różne ciekawe rekwizyty.
Na przykład dzbanki i beczki.

Użyte zdjęcia

- Ilja Van de Pavert: okładka, s. 4 (dół), s. 6, s. 7, s. 8 (górze)
- Kamil_Korona: s. 5 (górze)
- Novak Photo Feelings: s. 5 (dół)
- Izabela Czarnecka: s. 8 (dół)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie
Uniwersalne
Kultury

Projekt „Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury”
realizowany jest w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027,
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus,
w ramach Priorytetu III Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami
Działanie nr 3.3 Systemowa poprawa dostępności
#FunduszeUE

**CENTRUM
KULTURY
PODGORZA**

**FUNDACJA
studio dono**